

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Anden Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 52. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1836_518A_2-txt-shoot-idm2846.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Denne mærkelige Forskiel mellem Østen og Vesten kom ogsaa netop i Constantin den Stores Dage ret for Lyset ved de "*Arianske Stridigheder*", som vi vel gjerne aldeles vilde overlade Kirke-Historien, men kan ikke, fordi de aabenbar hørde langt meer til *Statens* og *Skolens*, hvori de har efterladt sig uudslettelige Spor. Hele Østens Geistlighed var nemlig paa den Tid *forsaavidt* enig med sin store Lære-Fader *Origenes*, at de grundede deres Tro paa *deres egen* Skrift-Klogskab, og ved at kaare Roms Tyran til Ypperste-Præst haabede naturligviis Enhver af Østens Skole-Mestere at faae *sin* Theologi til at blive herskende, medens Vestens Bisper kun forlangde Beskyttelse mod opsætsige Læg-mænd. Nu fremstod Præsten *Arius* i *Alexandrien*, Lærdommens Stapel-Stad, med et nyt Indfald om Christus *efter Skriften*, og det satte hele Østen i Bevægelse, medens Man i Vesten knap vidste, hvad Striden, der syndes at dreie sig om et *eneste Bogstav* i et Græsk Ord—*Omousios* og *omoiusios*, som om vi vilde spille med Ordene "Gud lig" og "gudelig", egenlig var om. Det gik naturligviis *Constantin* ligedan, men da det var ham, der skulde afgjøre Trætten, maatte han dog have en Mening derom, og holdt nu snart med *Arius* og snart med hans Modstandere, hvoraf der 53nødvendig, da Keiserens Ord skulde være en Lov, maatte følge store Ubehageligheder for dem, der holdt paa en modsat Mening. Den herved opkomne Skik, at *Keiserne* skrev *Troes-Bekjendelser* (Symboler), som Man skriver Forordninger, efter den Mening, Man for Øieblikket finder rimeligst, eller finder hos sin Yndling for Øieblikket, lærde Man imidlertid i Østen snart at finde sig i, som et nødvendigt Onde, der dog havde det Gode ved sig, at hvem der tabde Slaget i Dag, kunde vente at vinde det i Morgen, medens samme Skik for Vestens Bisper og deres Hjord var en Vederstyggelighed, hvorved en *Lægmand* opkastede sig til Herre baade over *Troen* og *Geistligheden*.